

Siniliekki nyt sytytä

Reeta Aarnio: Virvatulen vartijat
Otava 2010
256 sivua

Reeta Aarnion Virvatulen vartijat jatkaa teosten Maan kätkemät ja Veden vanki viitoittamalla tiellä. Edeltäjiensä lailla Virvatulen vartijat vie lukijan seikkailuun Liinan, Sirin ja Eetun kanssa. Tällä kertaa völjyssä on mukana myös Eetun serkku Jani, jonka myötä suuresti odotettu kesäloma latistuu Liinan osalta lähes katastrofiksi – mitään kivaa, kuten taikojen kanssa touhuilua, ei voi Janin vuoksi tehdä. Lisäksi vanha tuttu kaveriporukka on täysin muuttunut, ja kesä on auttamatta pilalla.

Maan kätkemien ja Veden vangin tavoin Reeta Aarnio kytkee Virvatulen vartijat vankasti suomalaiseen kansanperinteeseen. Kertomus rytmittyy joustavasti vaiheisiin, joiden kautta syntyy vahva tarina: Liinan pettymys ystäviään kohtaa vie tytön tarinoiden ja loitsujen äärelle, joita opiskellessaan hän löytää metsästä ihka oikean virvatulen, ja myöhemmin myös avaimen virvatulen salaisuuksiin. Janin läsnäolo saa ystävyysuhteet sekaisin, mutta ilman Jania Kuunangan pankkiryöstäjien arvoitus jäisi ratkaisematta. Ilman Jania nuoret eivät myöskään kasvaisi ymmärtämään toisiaan paremmin. Kaikille neljälle nuorelle erilaisuus ja sen hyväksyminen on kova kompastuskivi.

Aarnio jatkaa Maan kätkemistä ja Veden vangista tutulla tyylillä ja omalla äänellään. Tarinan pinnan alla pyörteilee monia isoja, jopa synkähköjä teemoja, joita lapset kohtaavat kukin omalla tavallaan. Synkät aiheet ikään kuin vierailevat tarinassa, mutta eivät nouse pääosaan. Janin vanhempien avioeroprosessi heijastuu pojan elämään melkein pä itsetuhoisina aikeina ja tulen elementin kautta, mikä puolestaan kytkee tarinan tiiviimmin kansanperinteeseen.

Päähenkilöiden pohdinnoilla vallan ja voiman käyttöön sekä vastuun kantamiseen liittyen on Virvatulen vartijoissa myös oma roolinsa. Lapset tietävät hyvin, että tulella ei saa leikkiä, mutta silti tekevät välillä jopa jääräpäisen älyttömiä valintoja. Kuten vaikkapa että ei halua olla jonkun kaveri, millä voi olla kauaskantoisia seurauksia. Liinakin alkaa pikkuhiljaa oivaltaa, että ehkäpä Jani voi olla ihan mukava nuori mies, ja että joskus ihminen kätkee oman kipunsa kovan pintakuoren alle.

Teksti Maria Loikkanen